

Hoe eindeloos is het aanpassingsvermogen?

De onzekerheid omtrent corona en de steeds wisselende maatregelen duurt maar voort. Hoe gaat de muziekwereld daarmee om? Zangeres Izaline Calister, trompettiste Suzan Veneman en festivalorganisator Francis de Souza proberen de moed erin te houden.

tekst: Jimmy Tigges fotografie: Minke Faber

‘Het is soms wel gekmakend’, zegt zangeres Izaline Calister. ‘Tijdens de lockdowns heb ik geprobeerd creatief te blijven. Ik ging mee met de streamingtrend, maar ik ontdekte dat ik dat niet leuk vond. Ik wil optreden voor publiek, interactie. Of dat nou voor 500 of voor dertig mensen is. Het was heel fijn dat ik afgelopen oktober, november weer op het podium kon staan.’

Er staat heel wat aangekondigd op je website.

‘Ik ben met veel dingen bezig. Het programma *De eeuw van Harry Belafonte*, dat we met vier mensen doen, stond oorspronkelijk voor vorig jaar

gepland. We hebben het maar drie of vier keer kunnen spelen. Die voorstellingen staan nu voor januari 2022 op de agenda. Dat kan een hele drukke maand worden. Het kan ook in één klap allemaal weg zijn, dat geeft een onveilig gevoel.

Ik kan niet leven van mijn lesuren, die heb ik expres klein gehouden om te kunnen spelen. Alles wat ik had heb ik in twee jaar opgemaakt. Nu is het tijd om weer aan die financiële buffer te bouwen. Bij nieuwe afzeggingen wordt het problematisch. De belastingdienst gaat gewoon door met aanslagen, wat ik wel begrijp hoor.

Vanwege die lesbaan krijg ik geen

Tozo-uitkering. Je bouwt je leven op op het inkomen dat je hebt. Volgens de Tozo-regeling is dat 1300 euro, maar dat is niet voldoende voor mij.

Met pianist Thijs Borsten ben ik bezig aan een nieuw programma, met verhalen en liedjes. Als je iets met zijn tweeën doet, moet je daar goed over nadenken. Veel studeren, repeteren, praten. Ik was even bang dat die tour ook afgezegd zou worden, met die maatregelen van 12 november. Die vielen echt rauw op mijn dak. Door drukte zat ik niet teveel op het nieuws, als makers zit je in een soort van bubbel. Iedereen dacht dat de theaters niet meer dicht zouden gaan, er wordt

Izaline Calister, geboren 9 maart 1969, Curaçao – zangeres, liedschrijver;

Izaline mengt vocale jazz met traditionele Curaçaose muziek. Zij stond onder meer op Cape Town Jazz Festival, Cervantino Festival Mexico, North Sea Jazz Festival. Docent op ArtEZ Conservatorium en op de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

'Als je afhankelijk bent van Tozo-regelingen voel je je niet prettig dat je op bijstandsniveau aan het keutelen bent'

immers goed gecheckt. Maar er was gelekt dat dat toch zou gebeuren. Dat zou ik schrijnend vinden, maar gelukkig ging dat (voorlopig) niet door.

Ik blijf positief, iedereen heeft dezelfde sores. Aan de Belafonte-show hebben we weken gependeed om die te maken, dat is geen weggegooide tijd. Als we het alsnog gaan doen, zit het er na één keer repeteren weer in. De voorstelling is gefilmd, het staat mooi op beeld.'

Had 'corona' ook voordelen?

'Met vrienden en familie hebben we een kinderboek met een cd gemaakt, Bon Dia, met kinderliedjes van Curaçao, Aruba en Bonaire. Hartstikke leuk. Dat plan bestond al, maar was vanwege drukte blijven liggen. Dankzij de lockdown konden we daaraan werken. Ik heb ook de tijd genomen om wat gezonder te gaan leven, dat schiet er als artiest een beetje bij in. Dus ik heb ook baat gehad bij die corona.'

Suzan Veneman

Trompettiste Suzan Veneman moest behoorlijk wennen aan het coronatijdperk. 'In het begin ga je je afvragen: waarom doe ik dit eigenlijk, als je je werk niet kan doen? Ik heb collega's gezien die andere dingen gingen doen. Als je afhankelijk bent van Tozo-regelingen voel je je niet prettig dat je op bijstandsniveau aan het keutelen bent. Zelf ben ik vorig jaar in de zomer aan

mijn cd gaan werken, dat heeft mij er doorheen gesleept.

Met die nieuwste maatregelen en de vaccinaties sta ik er nu wat rustiger in. Ik kan veel plannen uitvoeren, zoals het schrijven van nieuwe muziek. Het is bovendien even ontzettend druk geweest met optredens. Vooral in oktober. Veel theaterconcerten konden doorgaan.'

Op het jazzfestival in Amersfoort presenteerde je met je sextet je nieuwe cd *Migrations of the Mind*, die je hoopte in oktober te releasen.

'Dat plan heb ik moeten vooruitschrijven, maar dat lag vooral aan de drukte. Degene die het album mixt had het ook druk met optredens. In dit soort tijden heb je het gevoel dat je alles moet aannemen wat langskomt.

Intussen heb ik veel andere dingen gedaan, onder meer met het Noordpool Orkest. Voor een trompetfestival in New York heb ik een nieuw stuk geschreven en uitgevoerd via streaming, met drie extra trompettisten. Een andere bezetting dan mijn sextet waarmee ik de cd heb opgenomen. Die cd is zo'n persoonlijk project. De nummers zijn een verwerking van mijn emoties, nadat ik de diagnose MS had gekregen. Dat gaat echt heel erg over mij, ik wilde daar even van wegblijven. Ik was ook met een jazzorkest weg in het buitenland. Al die projecten vergen voorbereiding, dat slokt tijd op. Zoals het nu lijkt (half november, red.) zijn de dingen die al stonden blijven staan.'

Lukt dat allemaal fysiek, vanwege je MS?

'Het gaat wel. Soms heb ik het gevoel dat ik aan mijn reserves kom, dan moet ik wel oppassen. Ik probeer het zo te plannen dat ik na een drukke maand wat rust neem. Het is lastig om die balans te houden in het onregelmatige muzikantenleven.'

Hoe zie je de directe toekomst in?

'Ik vind het toch wel zwaar. De onzekerheid drukt heel erg op de kunstensector. Angst heerst: niet ziek worden, afstand houden. Dat zorgt voor neerslachtigheid bij veel artiesten.

Vervelend dat er weer extra maatregelen zijn, je wil er gewoon vanaf. Ik snap dat ze nodig zijn, maar iedereen doet hard zijn best om ervoor te zorgen dat we als culturele sector niet de haard zijn. Dan vind ik het niet helemaal eerlijk.

Voor de albumpromotie ben ik optredens aan het regelen in het voorseizoen van 2022. Dat is nu heel moeilijk. Alles wordt doorgeschoven, veel zit al vol. Dat vind ik wel pittig.'

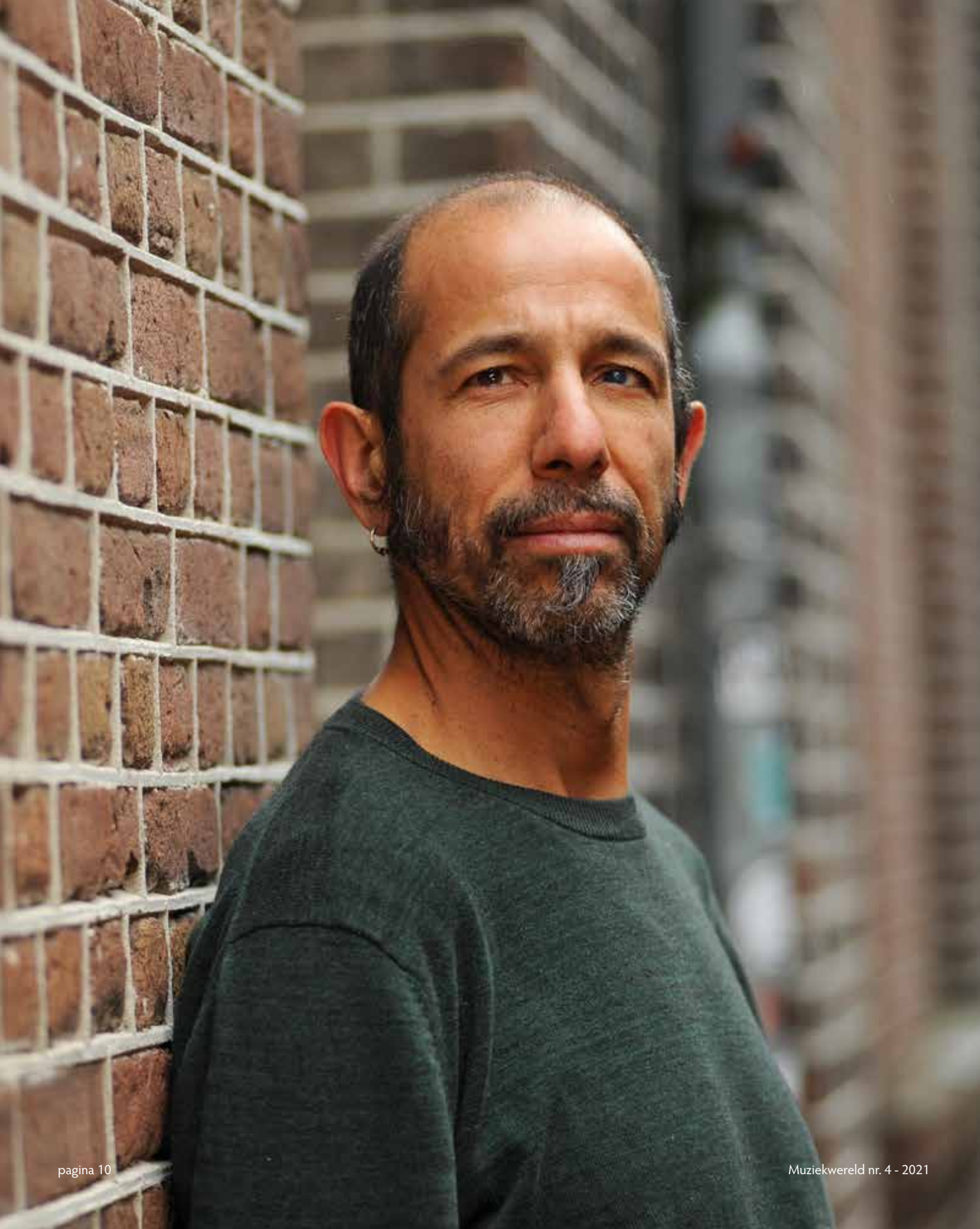
Francis de Souza

In de festivalwereld heerst eveneens verwarring. 'Veel meer organisatorisch gedoe, veel meer onzekerheden', zegt Francis de Souza van het *Peel Slowly And See-festival*, een samenwerking van vijf kleine Leidse podia. Bezoekers verrassen met goede muziek uit verschillende genres, is het idee: van funk, jazz en elektronica tot tegen-

CV Suzan Veneman, geboren 23 maart 1990, Assen Trompettist, componist/arrangeur, bandleider;

2008-2012 Jazz Trumpet, Prins Claus Conservatorium Groningen, Bachelor of Arts (BA) in Music Performance

2012-2014 Jazz Trumpet, Rutgers University (New Jersey, VS), Master of Arts (MA) in Music Performance

'Je moet steeds programmatisch, productioneel en publicitair aanpassingen doen.'

Wat kan wel, wat kan niet'

draadse gitaarbands, world music en klassiek. 'Mensen vinden het leuk om iets te ontdekken.'

De editie 2021 werd van 6 maart doorgeschoven naar 25 september. Wat had dat voor consequenties?

'In eerste instantie richt je je op die oorspronkelijke datum, je boekt acts die op dat moment actueel zijn. Roosbeef had vorig jaar een nieuw album, daarom hadden wij haar geboekt. Tijdens ons festival was die plaat lang zo actueel niet meer.

De voorbereiding begon al vanaf maart 2020. Net toen we de puntjes op de i wilden zetten, kwam in de herfst een nieuwe lockdown. Toen in december 2020 alles op slot ging, hebben we het festival naar september 2021 doorgeschoven. De overheid had toen qua versoepelingen geen tijdspad uitgezet. Zonder licht aan de horizon was het moeilijk werken.

In juni, tot de tijd van Dansen met Janssen, zag het er weer goed uit. Toen we de kaartverkoop begin juli wilden gaan boosten, kwam er weer een lockdown. De piek in de verkoop daalde meteen.

Je hebt ideeën over de publiciteitsvoering. Met het reserveren van die grote mupi's moet je driekwart jaar van tevoren beginnen. De buitenlandse acts moesten we een voor een schrappen. We moesten ons beperken tot acts uit Nederland en België.

In augustus 2021 waren alleen zitvoorstellingen mogelijk. *Peel Slowly*

is juist een sta- en rondloop-festival. In de tweede week van augustus hebben we de knoop doorgehakt, op grond van aangekondigde versoepelingen per 1 september. We waren al zo lang bezig. Toen bleek ineens dat de versoepelingen pas op 20 september zouden ingaan. Concerten met 75 procent toegang, tot middernacht.

Pas op de persconferentie van 14 september werd verteld dat de versoepelingen zouden ingaan op 25 september, precies onze datum. We hadden dus tien dagen om mensen binnen te krijgen.'

Daar zou je behoorlijk nerveus van kunnen worden...

'Je moet steeds programmatisch, productioneel en publicitair aanpassingen doen. Wat kan wel, wat kan niet. Alle schema's die je hebt, banners ophangen, vergunningen aanvragen, dat kost allemaal geld. Voor 6 maart waren al posters gedrukt. Voor september hebben we een nieuw ontwerp laten maken. Allemaal extra kosten. Aan de andere kant is iedereen welwillend en rekt zo'n ontwerper ook weer minder.

Via social media, direct mail, what's-appgroepen en persberichten lukte het om genoeg mensen binnen te harken. Iedereen was superblij die dag. Het publiek kon rondlopen en de muzikanten konden spelen voor dansend publiek. Sommige artiesten huilden zelfs van blijdschap.

Als de versoepelingen op maandag 27 september waren ingegaan, was het helemaal niet doorgegaan. Dat geluk hadden we.

Het speuren naar potentiële festivalacts ging ook in aangepaste vorm. Als je naar gestreamde showcases zit te kijken, krijg je wel een idee, maar je voelt niet hoe het live is.'

De volgende editie is alweer in maart, gaat dat lukken?

'Ik was vóór 25 september al bezig met subsidieaanvragen voor 19 maart 2022. Je wilt nieuwe dingen doen, zonder te weten wat mogelijk is. Welke acts nodig je uit? Kún je uitnodigen? De financiële situatie was nog onbekend, voor hetzelfde geld ga je met de 25 september-editie financieel nat. Het is heel lastig schakelen.

We gaan er vanuit dat op 19 maart alles weer mogelijk is, dus ook buitenlandse acts. Je hebt waarschijnlijk nog wel te maken met coronachecks, vaccinatiebewijzen, eventueel inreisverklaringen. Elke week veranderen de regels. Het geld van gekochte vliegtickets kan je zo weer kwijt zijn.

Gelukkig zijn de fondsen in deze tijden wat makkelijker, als er iets moet worden doorgeschoven, maar het kost wel allemaal extra tijd en moeite. En geld. Het kleine beetje dat we eraan verdienen staat normaliter al niet in verhouding met de hoeveelheid werk en tijd die je eraan besteedt. Laat staan als je er extra aan moet werken.'

Francis de Souza, geboren 3 december 1966, Rotterdam

Muziekprofessional met als expertise wereldmuziek
1992 afgestudeerd bioloog, Universiteit Leiden